

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații nr.1074/2004 privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice

Perioada de consultare pentru proiectul Deciziei președintelui ANRC pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui ANRC nr.1074/2004 privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice, publicat pe pagina de Internet a ANRC la data de 28 iulie 2005, a expirat la data de 8 august 2005.

Proiectul de decizie propune, pentru determinarea contribuțiilor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și furnizorilor de servicii de telefonie destinate publicului la finanțarea serviciului universal, un mecanism similar cu cel stabilit pentru determinarea tarifului de monitorizare anual prin Legea nr.239/2005 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul comunicațiilor. Aceste prevederi se vor aplica, de asemenea, din anul 2006, pentru a se asigura timpul necesar adoptării de către ANRC a unei reglementări privind realizarea evidențelor contabile separate, întocmirii de către furnizori a acestor evidențe, precum și auditării acestora.

Totodată, proiectul de decizie asigură ANRC o mai mare flexibilitate în alocarea fondurilor destinate finanțării serviciului universal, în conformitate cu modificările aduse Ordinului ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr.184/2004 pentru aprobarea Documentului de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice prin Ordinul ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr.318/2005. Astfel, începând cu anul 2006, ANRC va stabili anual modul de alocare a acestor fonduri, în funcție de prioritățile de implementare a serviciului universal stabilite de ANRC pentru anul respectiv în vederea atingerii obiectivelor principale ale politicii și strategiei privind implementarea serviciului universal, avându-se în vedere și sumele rămase neutilizate la sfârșitul exercițiului financiar precedent și reportate pentru anul respectiv.

În conformitate cu dispozițiile art.50 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.591/2002, cu modificările și completările ulterioare, ANRC are obligația de a publica, pe pagina sa de Internet, un material de sinteză a observațiilor primite cu privire la proiectul deciziei, care va preciza și poziția sa față de aceste observații.

Observațiile primite de ANRC în cursul perioadei de consultare privesc următoarele aspecte:

1. Finanțarea serviciilor incluse în sfera serviciului universal din contribuțiile furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și furnizorilor de servicii de telefonie destinate publicului

Potrivit prevederilor art.13 alin.(1) din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului pentru serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directiva privind serviciul universal), *"Acolo unde, pe baza determinării costului net în conformitate cu prevederile articolului 12, autoritățile naționale de reglementare constată că o persoană este supusă unei sarcini injuste, Statele Membre, la cererea persoanei desemnate, vor decide:*

(a) să introducă un mecanism de compensare a acelei persoane pentru costul net determinat, în condiții transparente, din fonduri publice; și/sau

(b) să împartă costul net al obligațiilor privind serviciul universal între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice."

Potrivit recitalului (23) din aceeași directivă, costul net al obligațiilor privind serviciul universal poate fi împărțit între toți furnizorii sau în cadrul anumitor categorii specifice de furnizori.

Prin urmare, cadrul de reglementare de la nivel european stabilește, în prezent, posibilitatea de a se împărți costul net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal între furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice. Aceste prevederi au fost implementate în legislația națională prin intermediul art.13 din Legea nr.304/2003 pentru serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice.

Din Anexa la documentul de lucru al Comisiei Europene intitulat „Revizuirea sferei serviciului universal în conformitate cu art.15 din Directiva 2002/22/CE” rezultă, de altfel, că schimbarea modalității de finanțare a serviciului universal va fi avută în vedere la nivel european pe termen lung, în contextul mai larg al revizuirii cadrului european de reglementare din anul 2006 și a serviciilor incluse în sfera serviciului universal în anul 2008, în prezent fiind aplicabile prevederile Directivei privind serviciul universal. În măsura în care cadrul european de reglementare va fi modificat, România va implementa aceste modificări în legislația națională.

2. Majorarea sumei maxime ce poate fi datorată de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și furnizorii de servicii de telefonie destinate publicului de la 2.000.000 de euro la 3.000.000 de euro

Oferirea posibilității furnizorilor de a exclude din cifra de afaceri veniturile obținute din alte activități decât cea de comunicații electronice, precum și veniturile rezultate din furnizarea serviciilor de transmisie a programelor audiovizuale, va reduce baza de impunere și, prin urmare, se vor reduce și sumele colectate de la furnizori pentru finanțarea serviciului universal. ANRC a estimat că sumele destinate finanțării serviciului universal se vor reduce ca urmare a acestei măsuri cu aproximativ 1.700.000 euro.

De asemenea, în anul 2006 vor fi lansate primele licitații pentru instalarea de telefoane publice cu plată. Totodată, este previzibilă o creștere a costului net estimat pentru instalarea de telecentre, având în vedere că instalarea de telecentre în majoritatea localităților pentru care autoritățile locale sunt dispuse să acopere integral costul gestionării telecentrelor se va realiza ca urmare a organizării de licitații în cursul acestui an.

În aceste condiții, este necesară majorarea de la 2.000.000 euro la 3.000.000 euro a sumei maxime ce poate fi datorată de furnizorii obligați la plata contribuției, pentru a asigura fonduri suficiente acoperirii nevoilor de serviciu universal în anul 2006. Pentru perioada 2007-2010, contribuțiile furnizorilor vor fi determinate pornind de la necesitățile de finanțare ce vor fi identificate pe baza priorităților de implementare a serviciului universal stabilite de ANRC pentru fiecare an în vederea atingerii obiectivelor politicii și strategiei privind implementarea serviciului universal.

3. Alocarea a 35% din fondul de serviciu universal în vederea acordării subvențiilor și încadrarea acestora în sfera serviciului universal

Potrivit prevederilor art.3 alin.(2) lit.a) din Legea nr.304/2003, furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix este un serviciu inclus în sfera serviciului universal. Conform dispozițiilor art.2 alin.(2) din Decizia președintelui ANRC nr.1074/2004 privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice, modificată și completată prin Decizia președintelui ANRC nr.1188/2004, acest drept este asigurat prin instalarea de telecentre (asigurarea în principal a disponibilității serviciului) și prin acordarea de subvenții (asigurarea accesibilității serviciului). De asemenea, art.9 alin.(3) din Legea nr.304/2003 prevede posibilitatea ANRC de a impune furnizorilor de serviciu universal obligația de a oferi consumatorilor opțiuni tarifare sau pachete tarifare diferite de cele practicate în condiții comerciale normale, iar conform art.10 alin.(10) din Legea nr.304/2003, ANRC poate impune furnizorilor de serviciu universal obligația de a oferi abonaților facilități aplicabile în caz de neplată a facturii telefonice. Prin Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice, s-a stabilit că familiile, inclusiv persoanele singure, al căror venit net mediu lunar pe membru de familie este mai mic de 310 lei (RON) vor putea beneficia, în limita resurselor disponibile, de subvenții și facilități aplicabile în caz de neplată a facturii telefonice.

Așadar, contribuțiile furnizorilor sunt utilizate exclusiv pentru finanțarea serviciilor din sfera serviciului universal. În anul 2005, 35% din fondurile totale destinate finanțării serviciului universal vor fi alocate pentru subvenționarea serviciilor de acces la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix. Acest procent a fost avut în vedere la aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al ANRC prin Hotărârea Guvernului nr.2102/2004, rectificat prin Hotărârea Guvernului nr.666/2005. Începând cu anul 2006, modul de alocare a fondurilor destinate finanțării serviciului universal se va stabili anual de către ANRC, în funcție de prioritățile de implementare a serviciului universal ce vor fi identificate pentru fiecare an.

4. Modificarea schemei de acordare a subvențiilor

Prin Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice s-au stabilit categoriile de persoane care vor putea beneficia, în limita resurselor disponibile, de acordarea unor subvenții pentru accesul la rețelele publice de telefonie la un punct fix și de facilități aplicabile în caz de neplată a facturii telefonice. De asemenea, conform bugetului de venituri și cheltuieli al ANRC, pentru acordarea de subvenții în anul 2005 a fost alocată suma de 7,881 milioane lei (RON).

Având în vedere cele prezentate mai sus, precum și faptul că în anul 2004 peste 500.000 de familii au depus cereri pentru acordarea de subvenții, apreciem că suma alocată pentru anul

2005 este insuficientă pentru a putea dezvolta o schemă de tarife sociale sau pachete tarifare pentru toate familiile care îndeplinesc condițiile prevăzute în Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice. Pentru anul 2006, se va evalua necesitatea identificării și supunerii spre dezbateră publică a unor soluții de îmbunătățire a schemei de acordare a subvențiilor.

5. Stabilirea furnizorilor obligați la plata contribuției în funcție de cuantumul cifrei de afaceri calculat în euro la cursul de schimb valutar mediu comunicat de Banca Națională a României pentru anul în care a fost realizată cifra de afaceri

În urma observațiilor primite, prevederile proiectului de decizie au fost modificate în sensul determinării furnizorilor obligați la plata contribuției în funcție de cuantumul cifrei de afaceri calculat în euro la cursul de schimb valutar mediu comunicat de Banca Națională a României pentru anul în care a fost realizată cifra de afaceri, și nu în funcție de cursul de schimb valutar din ultima zi lucrătoare a anului în care a fost realizată cifra de afaceri.

6. Stabilirea unui fond minim de siguranță, urmând ca diferența de contribuție să fie eligibilă la epuizarea acestuia

Potrivit pct.1 lit.b) alin.(6) din Normele metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr.1792/2002, „*Angajarea cheltuielilor trebuie să se facă întotdeauna în limita disponibilului de credite bugetare și, respectiv, în limita disponibilului de credite de angajament pentru acțiuni multianuale.*” Așadar, ANRC nu ar putea angaja cheltuieli pentru compensarea costului net decât în limita disponibilului, ceea ce ar îngreuna ritmul organizării licitațiilor pentru instalarea de telecentre și de telefoane publice cu plată.

Totodată, cheltuielile de administrare a fondului de serviciu universal ar crește, în urma transmiterii repetate a unor decizii de stabilire a contribuțiilor și a colectării fondurilor în mai multe etape.

7. Stabilirea procentului utilizat pentru calcularea contribuțiilor, în cazul în care suma datorată de unul dintre furnizori ar fi mai mare decât suma maximă stabilită

Potrivit prevederilor art.33 alin.(2) din proiectul deciziei, „[...] *dacă prin aplicarea procentului de 0,5% vor exista furnizori a căror obligație de plată anuală depășește 2.000.000 euro, în anul 2005, sau 3.000.000 euro, în anul 2006, procentul ce va fi utilizat pentru calcularea contribuțiilor furnizorilor se va diminua astfel încât suma maximă anuală plătită de un furnizor să fie egală cu 2.000.000 euro, în anul 2005, și, respectiv, 3.000.000 euro, în anul 2006.*” Așadar, în cazul în care prin aplicarea procentului de 0,5% vor exista furnizori a căror contribuție va fi mai mare decât suma maximă stabilită, nu se va diminua doar contribuția furnizorului respectiv, ci procentul aplicat acestuia, astfel încât suma datorată să nu depășească suma maximă. Așadar, depășirea sumei maxime de către un furnizor va profita tuturor celorlalți furnizori obligați la plata contribuției, deoarece micșorarea contribuției până la nivelul sumei maxime va determina micșorarea procentului aplicat pentru toți furnizorii. Prin urmare, procentul diminuat se va aplica tuturor furnizorilor, astfel încât sumele datorate în mod individual de către aceștia

să nu depășească sumele maxime stabilite. Dacă vor exista mai mulți furnizori a căror contribuție depășește aceste sume, procentul utilizat în vederea determinării contribuțiilor tuturor furnizorilor va fi cel aplicat furnizorului cu cea mai mare cifră de afaceri, astfel încât suma datorată de acesta să nu depășească suma maximă stabilită.

8. Publicarea unui raport privind compensarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal pe anul 2004

Potrivit Hotărârii Guvernului nr.666/2005, întreaga valoare a fondului pentru serviciul universal din anul 2004 (48,449 milioane lei (RON)) a fost reportată pentru anul 2005. Astfel, bugetul de venituri și cheltuieli rectificat al ANRC prevede pentru anul 2005 o valoare a fondului pentru serviciul universal de aproximativ 80,459 milioane lei (RON), dintre care 16,092 milioane lei (RON) destinate instalării de telefoane publice cu plată, 36,207 milioane lei (RON) destinate instalării de telecentre, iar 28,160 milioane lei (RON) destinate acordării de subvenții.

Până în prezent, din acest fond s-au cheltuit aproximativ 20,727 milioane lei (RON), astfel: 0,447 milioane lei (RON) pentru instalarea de telecentre și 20,279 milioane lei (RON) pentru acordarea de subvenții în anul 2004.

Având în vedere că sumele destinate compensării costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal au fost virate furnizorilor de serviciu universal în anul 2005, ANRC nu putea prezenta un raport privind cheltuirea acestor sume la sfârșitul anului 2004. Un raport complet privind contribuțiile furnizorilor de rețele și de servicii de comunicații electronice și cheltuielile efectuate din fondul de serviciu universal pentru perioada 2004-2005 va fi publicat la începutul anului 2006.

9. Publicarea unui raport privind determinarea costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal pentru anii 2005 și 2006

Programul ANRC pentru anul 2005 include acordarea de subvenții familiilor cu venituri mici, precum și organizarea de licitații pentru instalarea a minimum 100 de telecentre. La data de 1 septembrie 2005, ANRC a lansat o licitație publică pentru desemnarea furnizorilor de serviciu universal care vor avea obligația de a instala de telecentre în 40 de localități, urmând ca, până la sfârșitul anului, să se organizeze licitații în vederea atingerii obiectivului de instalare a telecentrelor în cel puțin 100 de localități.

ANRC va supune consultării publice, până la sfârșitul anului 2005, prioritățile de implementare a serviciului universal pentru anul 2006, precum și costul net estimat aferent acestora.

10. Instalarea și operarea de telefoane publice cu plată de către S.C. Romtelecom S.A.

Obligațiile S.C. Romtelecom S.A. privind instalarea și operarea telefoanelor publice cu plată au încetat la data de 31 decembrie 2002. ANRC nu a desemnat S.C. Romtelecom S.A. ca furnizor de serviciu universal pentru furnizarea accesului la telefoanele publice cu plată în conformitate cu prevederile Legii nr.304/2003. Prin urmare, în prezent nu se pot acorda subvenții pentru operarea telefoanelor publice cu plată deja instalate, cu excepția cazului prevăzut la art.6 alin.(3) din Decizia președintelui ANRC nr.1074/2004. Potrivit acestor prevederi, în cazul în care ANRC desemnează un furnizor de serviciu universal într-o localitate în care există

telefoane publice cu plată, furnizorul accesului la aceste telefoane are dreptul să solicite compensarea eventualului cost net înregistrat ulterior punerii în funcțiune în localitatea respectivă a telecentrului sau telefonului public cu plată ce face obiectul licitației, inclusiv a costurilor cu activele immobilizate neamortizate până la data respectivă, în limita costului net determinat în urma licitației, urmând a fi desemnat din oficiu furnizor de serviciu universal.

În anul 2006, ANRC va organiza licitații pentru instalarea de telefoane publice cu plată în localitățile cu mai puțin de 400 de locuitori. Sumele destinate furnizării accesului la telefoanele publice cu plată în anul 2005, rămase neutilizate, vor fi raportate în anul 2006.

11. Colectarea contribuțiilor datorate pentru finanțarea serviciului universal

ANRC a stabilit cuantumul sumelor datorate de furnizorii obligați la plata contribuției pentru finanțarea serviciului universal în luna noiembrie a anului 2004. Până în prezent, ANRC a colectat creanțe fiscale reprezentând un procent de 86% din suma totală destinată finanțării serviciilor din sfera serviciului universal.

Împotriva furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și furnizorilor de servicii de telefonie destinate publicului care nu au achitat această contribuție au fost emise notificări privind intenția de retragere a dreptului de a furniza rețele sau servicii de comunicații electronice, în conformitate cu prevederile art.32 alin.(2) din Legea nr.304/2003. De asemenea, ANRC a declanșat procedura de executare silită în privința unor persoane juridice care datorează sume destinate finanțării serviciilor din sfera serviciului universal. Totodată, pentru neplata la termen a acestei contribuții, persoanele obligate la plata contribuției datorează ANRC dobânzi și penalități de întârziere, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

12. Aplicarea în mod cumulativ a prevederilor art.33¹ alin.(1) și (2) din proiectul deciziei

În vederea determinării obligației de plată și a cuantumului contribuției la finanțarea serviciului universal, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și furnizorii de servicii de telefonie destinate publicului pot solicita, ca în locul cifrei de afaceri din situațiile financiare anuale să fie luate în considerare veniturile rezultate exclusiv din furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice. Dacă furnizorii obligați la plata contribuției furnizează și servicii de transmisie a programelor audiovizuale, aceștia pot opta, în mod cumulativ, în vederea stabilirii cuantumului contribuției, ca din veniturile rezultate exclusiv din furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice să fie scăzute în prealabil și veniturile rezultate din furnizarea acestor servicii. De asemenea, în vederea stabilirii cuantumului contribuției, unii furnizori pot opta ca din cifra de afaceri să fie scăzute doar veniturile rezultate din furnizarea de servicii de transmisie a programelor audiovizuale, fără a solicita luarea în considerare a veniturilor rezultate exclusiv din furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice.

Cu toate acestea, chiar dacă prin scăderea veniturilor rezultate din furnizarea de servicii de transmisie a programelor audiovizuale baza de calcul scade sub pragul de 3.000.000 de euro, acești furnizori vor fi obligați, în continuare, la plata contribuției. Așadar, în vederea stabilirii furnizorilor obligați la plată se are în vedere fie cifra de afaceri a acestora, fie veniturile totale rezultate exclusiv din furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice.

13. Schimbarea opțiunii privind baza de calcul a contribuției furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice și furnizorilor de servicii de telefonie destinate publicului

Aplicarea prevederilor privind luarea în considerare doar a veniturilor rezultate exclusiv din furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice și scăderea veniturilor rezultate din serviciile de transmisie a programelor audiovizuale se realizează doar în condițiile în care furnizorii care solicită acest lucru țin contabilitatea în mod distinct în ceea ce privește veniturile obținute din aceste activități, certificate de un auditor independent, în condițiile stabilite de ANRC.

Dacă furnizorii nu țin contabilitatea în mod distinct pentru aceste activități, se ia în considerare cifra de afaceri din situațiile financiare anuale. Așadar, opțiunea furnizorilor în ceea ce privește baza de calcul se poate schimba în fiecare an, în funcție de activitățile pentru care aceștia realizează evidența contabilă separată, în condițiile stabilite de ANRC.